

Actuarieel onderzoek en opleiding aan de KULeuven

Door M. J. GOOVAERTS

Marc J. Goovaerts
K.U.Leuven, Departement
Toegepaste Economische
Wetenschappen

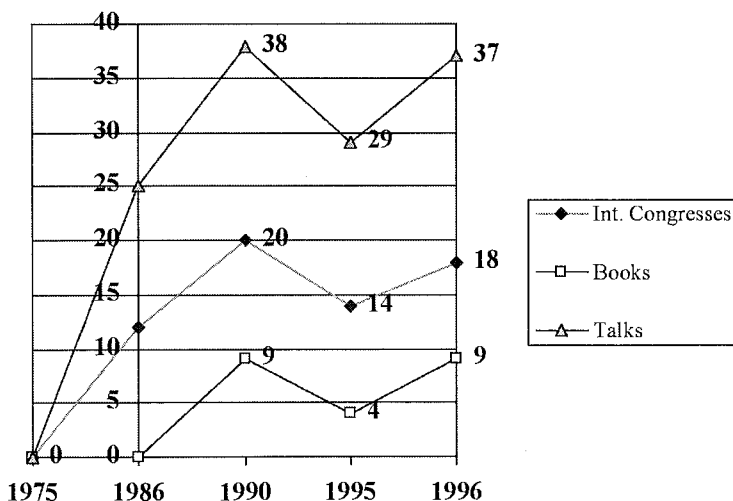
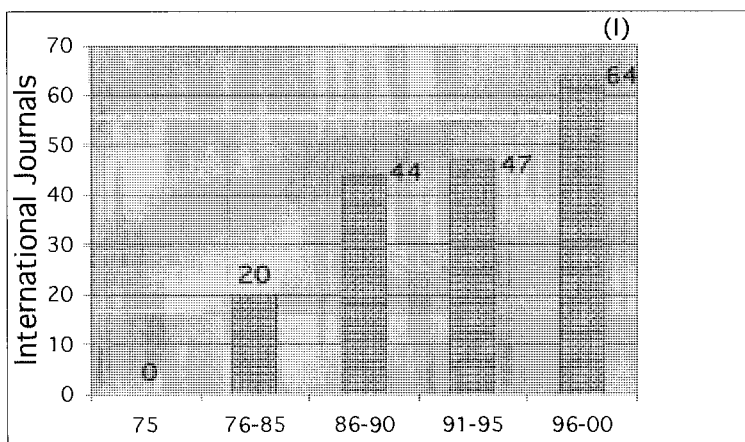
ABSTRACT

Toespraak van Prof. M. Goovaerts op de Academische Zitting op 1 februari 2001 te Leuven naar aanleiding van de viering van 60 jaar actuariële opleiding en ter gelegenheid van het toekennen van een eredoctoraat aan Prof. Dr. H. Gerber.

I. INLEIDING

Uit de tussenkomsten van Prof. H. Clemeur en Prof. J. Dhaene is het duidelijk dat er een stijgende activiteit op het gebied van onderzoek plaatsvindt bij de actuariële onderzoeksgroep van de K.U. Leuven. Uiteraard is onderzoek waarschijnlijk een cyclisch gebeuren, maar ik meen toch dat we kunnen zeggen dat we anno 2001 een top bereikt hebben waarvan duidelijk een aantal aanwijsbare symptomen zijn. Het weze me toegestaan van even de statistieken te tonen (wij zijn toch niet voor niets actuarissen).

II. AANTAL GEPUBLICEERDE ARTIKELS

Wij allen weten dat statistieken met de nodige omzichtigheid moeten worden gehanteerd en zelfs in sommige gevallen geïnterpreteerd kunnen worden "au besoin de la cause". Daarom vermeld ik de studie van een voor Europeanen toch onafhankelijke bron, met name het in J.R.I. gepubliceerde artikel "Risk and Insurance Research Productivity: 87-96" van de hand van L. Lee Colquitt, R.E. Dumm en S. Gustavson. In deze studie worden de actuariële onderzoekscentra wereldwijd vergeleken. De K.U. Leuven schuift van de achtste plaats naar de derde als publicaties beschouwd worden uit de SSCI-index en dit plaatst de K.U. Leuven voor Harvard en Chicago.

Als we de lijst hanteren zoals opgesteld door Cox, Larry A. en Sandra Gustavson dan klimmen we in de rangschikking van het aantal gepubliceerde pagina's van de 23ste naar de 8ste plaats en in de rangschikking volgens het aantal gepubliceerde artikels van de 9de naar de 3de plaats als we de situatie in de jaren 80 vergelijken met de jaren 90.

Sinds een tiental jaar zijn we betrokken in het CRIS van Prof. H. Cousy.

In de uitgedeelde brochure komt ook naar voren dat we in het verleden ook actief waren op het gebied van het toegepast onderzoek. In het bijzonder vermelden we het ACP-programma dat altijd onze oogappel geweest is en loopt via LRD. Resultierend uit die activiteiten werd recent een spin-off bedrijf VACS N.V. met kapitaal uit het Gemma Frisius fonds opgericht.

Fier zijn we ook op het feit dat hier in Leuven in 1982 Insurance Mathematics and Economics boven de doopvont gehouden werd. Door vorsers in de universiteiten van Antwerpen en Leuven was reeds een succesvol tijdschrift "Journal of Computational and Applied Mathematics" (R. Piessens, F. Broeckx, L. Wuytack en mezelf) met als uitgever de KVIV opgericht. Naar aanleiding van de verhuis van het tijdschrift naar het toenmalige North Holland hebben we Elsevier warm kunnen maken om IME uit te geven. Ik denk niet dat zij zich de genomen beslissing betreuren. Het tijdschrift kreeg vaste vorm en een internationale editorial board in de ons vertrouwde Faculty Club, niet in het minst door het aantreden van Prof. Hans Gerber als editor.

Tegelijkertijd was er het initiatief van Prof. G.W. De Wit voor de uitgave van "Insurance Abstracts and Reviews". Er was een duidelijke wederzijdse samenwerking tussen beide tijdschriften zodat het

op het einde van de jaren 80 kwam tot een samensmelting van beide tijdschriften.

Ook wat betreft colloquia en congressen hebben we ons in Leuven niet onbetuigd gelaten. Zo wordt er sinds 1984 tweejaarlijks de ICCAM meetings georganiseerd. In 1985 werd een eerste IME congres georganiseerd hier in Leuven in de Dekenstraat. Dit is een verre voorloper van de huidige reeks IME meetings die in 2001 georganiseerd wordt aan de Penn State University en in 2002 in Lissabon, dit na Barcelona (2000), Londen (1999), Lausanne (1998) en Amsterdam (1997).

Op wetenschappelijk gebied speelden collegae van onze Leuvense Alma Mater ook een belangrijke rol in het ICA 95. In datzelfde jaar werd een Astin Colloquium georganiseerd hier in Leuven in deze zaal. Onze collegae van het UCS organiseren in augustus een International Conference on Extremes.

Misschien zijn de doctoraten hier afgelegd een goede stap tussen het onderzoek en het onderwijs in de actuariële wetenschappen. Ze hebben zich zonder meer allen waargemaakt in de universitaire wereld en de actuariële consultancy met name D'Hooghe L., Clemeur H., N. De Pril, De Groot R. Van Wouwe M., Heynen B., Vandebroek M., Dhaene J., Bauwelinckx T., Steenackers A., Teunen L., De Schepper A.

Er waren voornamelijk de laatste jaren intense samenwerkingen met de Universiteit van Antwerpen, de Universiteit van Gent, de UCL. Ook internationaal hebben we zeer goede contacten met een aantal vooraanstaande actuariële onderzoekscentra: de U.v. Amsterdam, de U.v. Lausanne, de U.v. Barcelona, de U.v. Zurich, de U.v. Iowa, de U.v. Alberta, de U.v. Lissabon, de City University van Londen, de U.of Pennsylvania. We hebben trouwens zeer concrete plannen van samenwerking met R. Kaas van de U.v. Amsterdam en M. Denuit van de U.C.L. en met collega's van Leuven, met name J. Teugels, J. Beirlant en collega P. Van Cayseele.

In de zestig jaar geschiedenis is ook de ontwikkeling op het onderwijsgebied zeer fundamenteel. Er zijn zeer vele wijzigingen geweest, vandaar dat ik me zal beperken tot de drie bestaande programma's (naast het Master in Finance dat georganiseerd wordt door de richting Financiewezen van het DTEW in samenwerking met het departement EW). Laat me eerst een interessant programma met een bredere verzekeringsvorming voorstellen, namelijk

III. HET POSTGRADUAAT VERZEKERINGEN

Het DTEW heeft een jarenlange succesvolle traditie op gebied van de postgraduate opleiding binnen het GSBS onder leiding van Prof. L. Van Thienen. Aansluitend bij dat succes werd in 92 het PG Verzekeringen opgericht, met een belangrijke inbreng van Prof. N. De Pril. Het programma wordt georganiseerd op vrijdagavond en zaterdagmorgen en wil een overzicht geven van de verschillende topics binnen het verzekeringsgebeuren: levensverzekeringen, schadeverzekeringen, pensioenfondsen.

De bedoeling is diverse onderwerpen te behandelen vanuit de verschillende gezichtspunten: de rechtskundige-, verzekeringstechnische- bemiddelings- en fiscale benadering. De uiteenzettingen zijn interactief. Toepassingen, oefeningen en gevalstudies komen aan bod en geven onmiddellijk de band tussen de theorie en de verzekering-spraktijk. Het programma omvat volgende modules:

- ✓ Zaakschade- en aansprakelijkheidsverzekeringen,
- ✓ Management van verzekeringsondernemingen,
- ✓ Buitenwettelijke voorzieningen,
- ✓ Verzekeeringsrecht,
- ✓ Statistiek en techniek van de verzekeringen,
- ✓ Levensverzekeringen,
- ✓ Risicobeheer en verzekeringen van ondernemingen,
- ✓ Schadeverzekeringen,
- ✓ Distributie en marketing van verzekeringsproducten,
- ✓ Fiscaliteit van de verzekeringen,
- ✓ Accountancy van het verzekeringswezen,
- ✓ Management van verzekeringsondernemingen: special topics,
- ✓ Gast sprekers.

IV. HET 'GAS' VERZEKERINGEN

Door het inrichten van een richting Verzekeeringswezen bij de HI, dat een vijfjarig programma is, ontstond – en dit onder druk van de vraag naar meer actuarissen door het bedrijfsleven – de idee om HI met één bijkomend jaar (en dus zes jaar studie) het actuarieel diploma te kunnen afleveren. We hebben dan alle meer economisch gerichte vakken uit de richting Verzekeeringswezen gebundeld in het GAS Verzeke- ringen dat voor de andere studenten (wiskunde, toegepaste economie,

...) het eerste jaar geworden is van de actuariële opleiding. Het programma ziet eruit als volgt:

- ✓ Inleiding tot het verzekeringsrecht
- ✓ Inleiding tot het recht
- ✓ Bank- en financiewezen
- ✓ Levensverzekeringen
- ✓ Verzekeringen
- ✓ Bond Markets
- ✓ Seminarie levensverzekeringen
- ✓ Zaakschade- en aansprakelijkheidsverzekeringen
- ✓ Bedrijfseconomie
- ✓ Boekhouding en kostprijsberekening
- ✓ Collectieve verzekeringen
- ✓ Jaarrekeningen en management van de verzekeringsondernemingen
- ✓ Sociale verzekeringen
- ✓ Toepassingen van portefeuillebeheer

V. HET 'MACS' PROGRAMMA

Dit is een éénjarig, Engelstalig specialisatieprogramma waarin de technisch actuariële-financiële vakken worden gedoceerd. We zijn zeer verheugd om reeds van bij de oprichting 29 ingeschreven studenten te mogen begroeten, waaronder ondermeer studenten van Zuid-Afrika, Bangladesh, China, etc. Het programma is sterk insurancial getint zoals blijkt uit de cursusbeschrijving van het programma:

- ✓ Life Insurance Theory
- ✓ Reinsurances
- ✓ Actuarial Applications and Informatics
- ✓ Stochastic Models
- ✓ General Insurance
- ✓ Actuarial Risk Theory
- ✓ General Insurance II
- ✓ Complementary Pensionschemes
- ✓ Actuarial Models
- ✓ Assurance Seminar
- ✓ Actuarial Statistics
- ✓ European Insurance Law

We zijn inderdaad, denken wij, aan een voorlopig hoogtepunt van onze mogelijkheden gekomen. We zouden de K.U. Leuven en in het

bijzonder de OR willen bedanken voor het toekennen van de GOA financiering die het normaliter moet mogelijk maken om onze klimtocht verder te zetten. Dit is misschien wat pretentieuze taal maar ik meen dat in het optimisme van een viering 60 jaar dit wel even mag. Ook ons DTEW onder voorzitterschap van Prof. S. Van Herck en de faculteit hebben zeer sterk meegeholpen in al die jaren, impliciet door ons te begeleiden in wat moeilijke perioden en morgen door een actuaris Prof. H. Gerber voor te stellen als eredoctor aan onze universiteit. Dit komt op 2 februari evenwel ruim in de aandacht.

Het onderzoek en het onderwijs zijn zeer belangrijke doelstellingen van het actuariaat hier in Leuven. Onze hoofdpdracht is evenwel nog belangrijker. Inderdaad, we hebben de taak studenten op te leiden die het beroep van actuaris gaan uitoefenen in een internationaal sterk concurrerende maatschappij. Laat ons daarom nu overgaan tot het hoogtepunt van deze academische zitting.

Bij de voorbereiding van de werkzaamheden en feestelijkheden van vandaag hebben we gebrainstormd met de vertegenwoordigers van de sponsors en unaniem werd besloten om een ereteken voor uitzonderlijke verdienste toe te kennen aan een Nederlandstalige afgestudeerde actuaris die niet alleen de erkenning van alle afgestudeerden uit de eerste zestig jaar heeft, maar voor alle toekomstige generaties kan gesteld worden als voorbeeld. De professoren van de actuariële opleiding, hierin bijgestaan door de Universiteit en de stuurgroep zijn vereerd en fier om hier naar aanleiding van de viering van 60 jaar actuariële opleiding voor de eerste maal een bronzen beeld te kunnen overhandigen als ereteken voor uitzonderlijke verdienste en als symbool van de erkentelijkheid van alle afgestudeerden.